

LEEWIEKEN, KORTWIEKEN EN DRIFTEN VAN ZWANEN

VRAAG

“Is het toegelaten om zwanenkuikens op de leeftijd van enkele dagen te leewieken? Het driften van zwanen en de daarbij horende praktijken zijn sinds 1/1/2018 niet meer toegelaten in Nederland. Wat moeten we hier antwoorden als de houders ons de vraag stellen?”

ANTWOORD

Leewieken en kortwieken hebben tot doel het wegvliegen van de vogel te beletten. Kortwieken is het afknippen van de lange slagpennen aan één of beide vleugels. Deze handeling moet periodiek herhaald worden, want na de rui zijn deze afgeknipte pennen vervangen door nieuwe. Leewieken betekent het verwijderen van de tip van de vleugel distaal van de alula. Het is belangrijk om de alula te behouden en de metacarpus zo kort mogelijk te amputeren. Indien dit laatste niet het geval is, zal de betreffende vogel eventueel nog kunnen opvliegen of is de stomp niet voldoende beschermd door de alula wanneer de vogel met de vleugel slaat. Leewieken kan in België enkel worden gedaan onder de voorwaarden zoals bepaald in het Koninklijk Besluit van 17 mei 2001. Leewieken mag niet routinematig gebeuren, maar slechts in die gevallen waar de mogelijkheid tot vliegen moet worden ingeperkt om ernstiger lijden te voorkomen; dit bij siervogels en bij pluimvee die gewoonlijk in

niet-afgesloten ruimten gehouden worden om het ontspappingsrisico te beperken en bij voor de productie gehouden fazanten, patrijzen en parelhoenders om verwondingen door opvliegen te vermijden. De ingreep mag uitsluitend op chirurgische wijze of door middel van thermocauterisatie uitgevoerd worden en mag slechts gebeuren tot de leeftijd van tien dagen bij ganzen, eenden en zwanen en tot 72 uur bij de andere soorten. Op deze aangegeven leeftijd zou er tijdens de ingreep minimaal trauma en bloedverlies kunnen optreden. Sinds 1 januari 2018 geldt er in Nederland een verbod op leewieken van vogels, met uitzondering van goedgekeurde diergeneeskundige noodzaak. Zwanendriften, het vangen van wilde zwanen om ze te houden als gezelschapsvogels, of voor bijvoorbeeld dons of veren, is een oud recht dat in de Middeleeuwen was voorbehouden aan de edelen. Zwanendrifters hielden geleewiekte knobbelzwanen het gehele jaar in de vrije natuur. Jonge knobbelzwanen werden na de geboorte gevangen, geleewiekt en verkocht of verhuurd aan particulieren. In Nederland kwam de praktijk tot voor kort nog sporadisch voor, maar werd, mede onder druk van dierenrechtenorganisaties, verboden.

Prof. dr. G. Antonissen
Vakgroep Pathologie, Bacteriologie en
Pluimveeziekten
Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Gent,
Salisburylaan 133, B-9820 Merelbeke

Over dieren

DOOD PAARD

Hij is ineens van hout
De warme buik is koud.
Zo wordt de wereld oud.
Zijn poten zijn te kort.
Er is haver gemorst
buiten de bek die nog voor kort
je vingers fijn kon malen.
Zijn gele tanden briesen
tegen die hem de dood in bliezen.
Ogen als eierschalen.
De vilder komt hem halen.

Gerrit Achterberg

Uit ‘Verzamelde Gedichten’ (Querido)